

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Πολιτική (και) επικοινωνία

Ενότητα 5: Η μελέτη των επιδράσεων της επικοινωνίας και των ΜΜΕ: Διαστάσεις και εξελίξεις έρευνας

Ιωάννης Καραγιάννης
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης

Η μελέτη των επιδράσεων

Αναλύσεις στο μικρο και μακρο-επίπεδο αναφορικά με:

- ✓ Το επίπεδο γνώσης και πολιτικής κινητοποίησης (cognitive and mobilization effects)
- ✓ Το επίπεδο της ημερήσιας θεματολογίας (agenda setting effects)
- ✓ Το επίπεδο πειθούς και εκλογικής συμπεριφοράς (persuasion and electoral behaviour)

Η μελέτη των επιδράσεων

Ποικίλες μορφές επιδράσεων:

- ✓ Σωρευτικές (cumulative effects)
- ✓ Βραχυπρόθεσμες (short term effects)
- ✓ Υπό όρους (conditional effects)
- ✓ Πραγματικές (actual effects)

Η μελέτη των επιδράσεων

Προσεγγίσεις που αποδίδουν αρνητικό ρόλο στα ΜΜΕ (Video-Media Malaise Theories):

- ✓ Τα ΜΜΕ καλύπτουν με τέτοιο τρόπο τα πολιτικά δρώμενα που ευνοεί την αποξένωση και τον κυνισμό των πολιτών έναντι της πολιτικής
- ✓ Τα ΜΜΕ καλύπτουν με υπεραπλουστευτικό τρόπο, και με διάθεση εντυπωσιασμού, τα πολιτικά δρώμενα με αποτέλεσμα να ακυρώνεται η δυνατότητα σχηματισμού εμπειριστατωμένη άποψης από τους πολίτες
- ✓ Τα ΜΜΕ καταστρέφουν το «κοινωνικό κεφάλαιο» (social capital) καθώς ενισχύουν την κοινωνική δυσπιστία

Η μελέτη των επιδράσεων

Προσεγγίσεις που αποδίδουν θετικό ρόλο στα MME (Mobilization Theories):

- ✓ Τα MME διαμορφώνουν περιβάλλον πολλαπλής πληροφόρησης και ενημέρωσης που ευνοεί τη γνωστική επιτήδευση και συμμετοχή των πολιτών στα πολιτικά δρώμενα
- ✓ Τη γνωστική επιτήδευση και κινητοποίηση των πολιτών υποβοηθά η επέκταση της εκπαίδευσης που παρέχει δυνατότητες στα άτομα να διαχειριστούν κριτικά το επικοινωνιακό-πληροφοριακό περιβάλλον
- ✓ Στην κριτική διαχείριση του επικοινωνιακού-πληροφοριακού περιβάλλοντος συντελεί και η μακροχρόνια έκθεση των ατόμων στα MME και τη «γραμματική» τους: Τα άτομα σταδιακά εξοικειώνονται με τη λογική και τον τρόπο λειτουργίας των MME

Η μελέτη των επιδράσεων

Προσεγγίσεις που αποδίδουν «ελάχιστες επιδράσεις» στα MME (Minimal Effects Theories):

- ✓ Τα MME απλώς επικυρώνουν-ενισχύουν ήδη διαμορφωμένες πολιτικές στάσεις, αντιλήψεις και συμπεριφορές παρά τις διαμορφώνουν
- ✓ Τα MME ελάχιστα επιδρούν στην κινητοποίηση των ψηφοφόρων-πολιτών

Η μελέτη των επιδράσεων

Κατευθύνσεις έρευνας στο πεδίο μελέτης των επιδράσεων των ΜΜΕ

- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με το είδος του μέσου (εφημερίδα, τηλεόραση, κ.λπ.). Δεν επιδρούν όλα τα Μέσα το ίδιο και με τον ίδιο τρόπο
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με το βαθμό αξιοπιστίας τους
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με το είδος και την ποσότητα χρήσης τους
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με το επιμέρους κοινό αναφοράς (ηλικία, φύλο, κοινωνική θέση, εκπαιδευτικό επίπεδο, κ.λπ.)
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ δεν περιορίζεται μόνο στις εκούσιες στοχεύσεις, αλλά περιλαμβάνει και τις ακούσιες επιπτώσεις τους

Η μελέτη των επιδράσεων

Κατευθύνσεις έρευνας στο πεδίο μελέτης των επιδράσεων των ΜΜΕ

- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με τη μελέτη του ευρύτερου κοινωνικού και πολιτικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούν
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με τη μελέτη του ευρύτερου πολιτιστικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούν
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με τη μελέτη των ειδικών συνδυασμών χρήσης τους: Δεν χρησιμοποιούν όλα τα άτομα τα ίδια είδη ΜΜΕ
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με τη συνδυαστική μελέτη βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιδράσεων
- Η εξέταση της επίδρασης των ΜΜΕ συνδέεται με το γενικότερο «περιβάλλον γνώσης» που εγκαθιδρύουν

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση, Όχι Παράγωγο Έργο 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

- Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:
  - που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
  - που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
  - που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο
- Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ιωάννης Καραγιάννης 2015. «Πολιτική (και) επικοινωνία. Η μελέτη των επιδράσεων της επικοινωνίας και των ΜΜΕ: Διαστάσεις και εξελίξεις έρευνας». Έκδοση: 1.0. Ρέθυμνο 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://opencourses.uoc.gr/courses/course/view.php?id=358>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.